

példányok' ára 8 for. e. p.; szinezetlen, postapapíros — példányoké 6 for. e. p. (Bécsben Beck, Gerold, Schaumburg, Möslé és Mayernél, az academia' minden egyéb czikkelyeivel együtt.) *D. Schedel Ferencz, m. k. titoknok.*

— Az academia' IXik nagy gyűlése a' föls. főherczeg-nádor-pártfogó' helybenhagyásával 's az elnök' rendelkezéséből üléseit f. évi augusztus' 30-kán, az igazgató tanács pedig september' 1-sején nyitandja meg. A' társaság' tagjai' részére ennél fogva a' megjelenés' napja augusztus' 29-ke, az igazgatókra nézve augusztus' 31-ke. A' nyilvános vagyis köz' ülés' napja a' gyűlés' folyamata alatt leszen köztudomásra hozra. Pesten, július 20. 1838. *D. Schedel Ferencz, t. k. titoknok.*

ÖZÖNVIZELŐTTI MŰTÁRGYAK' NYOMAI MAGYAR-ORSZÁGBAN.

Azon időben, mikor Napkeletről, az emberiség' ugytar-tott bölesőjéből, egy még mind eddig esmeretlen mediumon, milliók' halálának magvai terjedeztek szét, az Isten széles fölédét, legszebb' ekességétől az emberektől megfosztandók; midőn törvényhatóságok 's egyesek a' még akkor, valamiut most is esmeretlen roszat feltartóztatni hijába igyekeztek; midőn mindenki félelmes várakozásban, a' csak most múlt idő' nyomait vizsgálva, megütözve és elbódulva nézett a' bizonytalan jövendő elébe, ezen sorok' közlöje is sietett, egyébkint egés-séges és kényelmes lakását elhagyni, hogy a' járvány' mint nem helytelenül gyanítá, csak hamar magas fokra lépendő pusztításainak 's szörnyüségének szemlélete helyett, a' még 1831-diki Juniusban, mint 1838-dik Martiusban vidám 's jó kedvű fővárosokban, a' falusi élet' különvált csendjébe repüljön. Többféle tervek épen olly hirtelenében készültek mint elvettettek, végre Pilis-Csaba, az eleven bécsi országúton, de hegyei közt biztosan fekvő, határozottat el. Klórmeszes katulyák, orvosságos és eleséges ladácskák 's a' szükséges házi butor kiküldettek, 's Július 5-d. 1831. a' költözködés megtörtént.

Ezen nyugalmas falusi menedékbelyben, hol megnyug-tatásunkra az egészségi rendeletek példás pontossággal követ-tettek, a' napi rend, olvasás, muzsika, barátságos beszél-getések, a' szép főherczegi parkbani vagy a' közel lévő hegyek 's völgyekbeni vándorolgtatások közt vala feloszva. Egy illy kívándorlásnál azon völgybe, melly mingyárt a' helység me-

gett éjszokról délfele nyílik fel 's délkelet fele hajolván nagy homokheggyekkel végződik 's kétfelől, több kevesebb homokkal vegyített vízhordotta agyagdombok által képződik, a' fakkal szórt bal hegyen lefelé menvén, eleinte kevesebb később több, különbözőféle nemű fák' kövévált darabjai mutatkoztak, melyeket gondosan követve, egy alig két ölnyi szélességű, több ölnyi mélységű, az essómlás által kimosott hegynyíláshoz jutottam, melyben a' kövévált fadarabok, mintegy elevenesni látszattak, mert mind a' falakban mind kívül sok ilyen darabok valának elszórva, más felülről nem könnyen kivethető tárgyakkal. Ujságvánástól ingereltetve, nem kevés fáradsággal ereszkedtem le a' nyílásba 's több az állati világ' maradványihoz, noha homályosan kivethetőleg hasonlító nagyobb darabokon kívül, nagy elcsudálkozásomra, egy alig tíz négyszögölnyi térközön, következő tárgyakat láttam feküdni. A' növényországból: fa- és taviplánta gyökereket, közönséges nemű héjakat; az ősvilág' egy nagyobb, pálmafa vagy egy' oriási, minden esetre fanagyságu fűfaja darabját, 's esmeretlen gyümölcsök' héjait. — Az állatországból: a' természet' első próbatételeit a' kétfelényiló héjas állatok' formálásában, melyekben az alsó héj lapos, a' felső gömlölyded 's melyben még az állat, mint a' nyitlan osztrigában, benne lenni látszik. Az egész homokkővé vált Mamuthfogak' töredékei tűzkővé válva. Egy Mastodon' lábtódarabja. Egy felső állkapczadarab. Egy kérődző állat nem gömlölyded, hanem lapos végű szarva, több más csontdarabokkal együtt. Mind ezen ősvilági állatmaradványok finom törésű tűzkővé válnak. Ezen maradványai közt egy olly időnek, mellynek kezdetét a' historiai évkönyvek meghatározni nem képesek, találtam két a' napon szárított, azon anyag által mint a' csontok, áthatott, mintegy finomszemű homokkővé vált agyagedény darabot; egyik lapos 's belé egy félhüvelyknyi hosszú quarzdarab van benöve; másik a' szélén kiüvelt. Ha most gondolóra vesszük, hogy az újabb időkben a' poudres-i és sauvinarges-i csontbarlangokban, Franciaországban 1833, rhinocerus, medve, hienacsontok közt minden kétség kívül ősvilági embercsontok is 's ezekkel, víz-hordta és csak a' napon vagy szelid tűznél szárított agyagból készült fazékeserepek; továbbá 1836, Perim, keletindiai szigetén, (20° 39' deli szél.) homokkő és sárgás agyag képületben, mainmuth-, elefant-, mastodoncsontok 's egy kérődző állatnak, de nem hiválnak szarva találtattak, épen olly kevésbé vonhatjuk kétségbe, ezen földgolyónk' legtávolabbi pontjain talált dolgok közt az analogiát, mint másrészt csak egy féltanulmányú sem fog, ön szemei által meggyőződén, kétségeskedni a' felől, hogy a' Csabán találtatott edény darabok, olly időkor' maradványi, mellyek a' mi historiánk

emlékezeteit sőt még földünk' utolsó nagy változásait is túlhaladják. Régiség 's természet barátinak örömet megmutatja ezen nevezetes maradványokat, lakásában Budán,
Kiss Ferencz.

TUDOMÁNYOS EGYVELEG.

SZŐLŐ ÉS OLAJFA HONOSÍTÁSA. Lakanal úr a' francia tudományok Academiájával egy tudósítást közlött, mellyben a' szőlő és olajfa honosításával az eggyesült státusokban tett próbatételei foglaltatnak. Ebből a' tetszik ki, hogy próbatételei sikeretlenek valának, 's hogy most kénytelen abba-hagyni a' vállalatot; azt következtetvén, hogy mivel minden igyekezetei hasztalanok valának, a' dolog lehetetlen. Kentuckyban miután különféle fajokat felnevelt volna, különféle földekben, olly szőlőbogyókat kapott, mellyek összeasztaak, mielőtt megérték volna, 's a' belőlök készült bor rögtön ezet-té vált. Az olajfa' gyümölcse egyszer sem ért meg. (The Athenaeum. Aug. 1836.)

SZÉP FA. A' bambatoc-i öbölben, Madagascar' nyugoti partjain egy igen szép fát fedezett fel Boyer úr. Tekintete pompás 's mint mondják, eredetikép Afrika' nyugoti partjáról származott el. Nehány Mauritiuson elvetett magvai tökéletesen sikerültek. A' Leguminosak' rendjébe tartozik 's mint Boyer ur gondolja új faj, mellyet ő *Colvillea racemosa*-nak nevez, a' Gubernator' nevére. (U. o.)

VÉN CSERFA. A' Cerisy erdőben, Qvénesse név alatt egy nagy cserfát esmernek, nem messze a' st. lo-i országúttól, mellyről különféle datumok összevasonlítása által kijő, hogy az nyolcz vagy kilencz száz esztendő. 1824-ben harminczhat lábnyi körülete volt, épen a' föld felett, 's magassága ötvenöt lábnyi. Dereka már most üres 's 14—15 személy el fér benne. (U. o.)

A. B. P.

